

İdam Cezası: Servet Üzerine Bir Küresel Vergi Niçin Eşitsizliği Sona Erdirmeyecek?*

Tyler Cowen

Ekonomist, George Mason Üniversitesi

Çeviren: Atilla Yayla

liberal düşünce Yıl 19, Sayı 76, Güz 2014, s. 147-155

İktisat alanı zaman zaman önemli kitaplar üretir. Bu onlardan biri. Thomas Piketty'nin bu hacimli kitabı kapitalist zenginliği tekrar kamusal tartışmanın merkezine koyacak, servet dağıtımını konusuna ilgiyi yeniden canlandıracak ve insanların eşitsizlik tarihini görme biçiminde devrim yapacak. Bunların hepsinin tepesinde, kitabın (Fransızca orijinalinden tercüme edilmiş) metninin parlaklık kalitesine sahip olmamasına rağmen, her eğitilmiş kişi kitabı anlamaya muvaffak olacaktır – ki bu kitabı yüksek seviye teorisyenlerinin eserlerinin çoğundan ayırmaktadır.

Piketty en çok geçmiş on yılda Fransız iktisatçı Emmanuel Saez ile tarihî sayım datasını ve arşivdeki vergi kayıtlarını ABD'deki mevcut gelir eşitsizliği seviyelerinin II. Dünya Savaşı'ndan önceki dönemdeki eşitsizliklere benzediğini göstermek için kullandıkları, işbirlikleriyle bilinmektedir. Piketty ve Saez'in en zengin %1 –ve belki de daha çarpıcı, en zengin %0,1– arasında temerküz etmiş servetle ilgili keşifleri, son yıllarda sola, özellikle 2011 Occupy Wall Street protestoları ve 2012 ABD Başkanlık Seçimi tarafından tetiklenen tartışmalar esnasında istatistikî ve entelektüel cephane sağladı.

Bu kitapta Piketty dikkatini eşitsizlik üzerinde odaklandırmakta fakat kapitalizmin kötü sonuçlarının sırf teşhisinden daha büyük bir şeye teşebbüs etmektedir. Kitap, kapitalizmin, bir temel fakat hakikaten önemli soruya ce-

* Yazının Orijinali: "Why A Global Tax on Wealth Won't End Inequality", *Foreign Affairs*: Volume 93, Number 3.

vap vermeye niyetlenmiş bir genel teorisini sunmaktadır. Piketty'nin ifade ettiği gibi:

Karl Marx'ın 19. Yüzyıl'da inanmış olduğu gibi, özel sermaye birikiminin dinamikleri kaçınılmaz olarak servetin daha az elde birikmesine yol açar mı? Veya, 20. Yüzyıl'da Simon Kuznets'in düşündüğü gibi, iktisadî kalkınmanın son safhalarında büyüme, rekabet ve teknolojik ilerlemenin dengeleyici güçleri sınıflar arasında azalmış eşitsizliğe ve daha büyük ahenge mi yol açar?

Piketty, Marx'ın meşum vizyonunu benimsememekle beraber, nihayetinde yelpazenin kötümser ucuna yerleşmekte. Kapitalist sistemlerde canlı güçlerin değişik zamanlarda eşitliği veya eşitsizliği teşvik edebileceğine ve bu yüzden “insanın ekonomik determinizminden sakınması gerektiğine” inanmakta. Fakat sonunda, Kuznets'in ve diğer ana çizgi düşünürlerin tezlerinin zıddına, “istikrarı bozucu, eşitsizlikçi güçleri daimî olarak hüküm sürmekten engelleyecek hiç bir doğal, kendiliğinden süreç olmadığı” kanaatine ulaşmakta. Piketty, böyle bir sonucu önlemek için, diğer şeyler arasında, servetin global olarak vergilendirilmesi için zoraki bir plan önermekte– kapitalizmin meyvelerinin, sistemin yaşamasını garanti etmek için, radikal biçimde yeneden dağıtma çağrısı. Bu, yer yer parlak – fakat aynı şekilde yer yer kusurlu – bir önemli analiz çalışması için tatmin edici olmayan bir sonuçtur (vargıdır).

Zenginler Farklıdır

Piketty analizinin çoğunu ekonomik eşitsizliğin bir önemli fakat genel olarak abartılan sürücüsünün (*driver*) yoğun tetkikinden çıkarmakta: Çağdaş piyasa ekonomilerinde, yatırımın getiri oranı çoğu zaman toplam büyüme oranını aşar, Piketty'nin $r > g$ olarak formüle ettiği bir dengesizlik. Birleşik etkisi yüzünden, bu zıtlık zaman içinde sürerse, kapitalistler tarafından elde tutulan servet, diğer kazanç türlerinden daha hızlı artar, sonunda onları geniş bir marjinle geçer. Piketty bu sonucu ölçmek için, bir ülkenin toplam servet stokunun hacmini o ülkenin ekonomisi tarafından bir yılda üretilen gelire nispetle ifade eden yıllık sermaye-gelir oranı (*capital-to-income ratio*) üzerinde odaklanır. Sermaye zenginliği genel olarak yıllık millî gelirden çok daha büyüktür –günümüzün gelişmiş ekonomilerinde beş ila altı kat büyük.

Piketty, modern dönemin doğmasından beridir bu açıklığın ekonomik tarihte nasıl önemli bir rol oynadığının hikâyesini uzmanca anlatmakta. 19. Yüzyıl'ın ikinci yarısı boyunca Batı Avrupa'da yaşanan barış ve nispi istikrar muazzam sermaye birikimine izin verdi. Önceden emsali görülmemiş zenginlik, eşitsizliği arttırarak, doğdu. Fakat iki dünya savaşı ve Büyük Buhran sermayeyi tahrip etti ve bu trendi kesintiye uğrattı. Bu afetler, savaş sonrası yeniden inşa, yoğun emek talebi, hızla büyüyen nüfus ve teknolojik icat

tarafından şekillendirilen bir yeni, daha eşitlikçi döneme yol açtı. 1950 ile 1980 arasındaki üç on yıl gerçekten sıra dışıydı; bu dönem boyunca zenginlik üretmiş olan ekonomik ve demografik değişkenler takımı muhtemelen yakın gelecekte yeniden yaratılmayacaktır.

1980'den sonra devam eden sermaye birikimi, daha yavaş teknolojik gelişme ve yükselen eşitsizlik 19. Asrın şartlarına benzer bir durgunluğu haber verdi. Fakat pek az kimse, o zaman ve şimdi, özellikle önemli bir bakımdan benzerliğe dikkat etti: Miras alınan zenginliğin rolü. Öylesine çok 19. Yüzyıl romancısı – Jane Austen, George Eliot veya Charles Dickens'ı düşünün – tam da kişinin ebeveyninden servet tevarüs etmesinin 19. Yüzyıl boyunca zenginleşmenin çok ortak bir yolu olmasından dolayı, varlıklarla (*estates*) ve mirasla takıntılıydı (*obsessed*). 19. Asır Fransa'sında mirasların akışı bir yılda millî gelirin yaklaşık %20-25'ini temsil etti. Piketty'nin hesaplamalarına göre, Batı dünyası ana hatlarıyla benzer bir duruma doğru gitmektedir. Nispeten zengin ve tutumlu II. Dünya Savaşı sonrası doğan insanlar yakınlarda büyük sayılarda ölmeye başlayacaklar ve bir gelir kaynağı olarak miras çok zenginlerin ailelerini oransız şekilde faydalandırır.

Piketty'nin hikâyesinin merkezinde kapitalizmin başarısının trajik sonuçları bulunmaktadır: Barış ve azalan nüfus dikkate değer kazançlar getirirler, fakat onlar aynı zamanda zenginlik ve sermayeden elde edilen gelir tarafından domine edilen bir toplum yaratırlar. Esasta, Piketty, büyüyen eşitsizlikten kaçınmanın ne kadar zor olduğu hakkında yeni ve rahatsızlık verici bir düşünce yolu sunmaktadır.

Ancak, bu hikâyede defolar var. R>g'nin eşitsizliğin büyümesi ve ısrarı için zarif ve zorlayıcı bir izah olmasına rağmen, Piketty sermayenin getiri oranı ile neyi kastettiğinde tam manasıyla açık değil. Piketty'nin kolayca ifade ettiği üzere, herkesin yararlandığı tek bir getiri (*return*) oranı yoktur. Kısa vadeli ABD Hazine Bonoları almak fazla bir şey getirmez: Enflasyona uyarlanmış rakamlarla tarihsel olarak yüzde birden azıcık fazla ve hâli hazırda negatif reel getiriler. Diğer taraftan, hisse senetleri gibi sermaye (*equity*) yatırımları yaklaşık yüzde yedilik bir tarihsel getiri oranına sahiptir. Başka bir deyişle iyi kazanç getiren –bu kitapta büyük ölçüde eksik bir konsept olan – risk almaz.

Bu gerçek Piketty'nin argümanını zayıflatmaktadır. Piketty sermayenin yıllık getiri oranının (vergi öncesi) yıllık yüzde dört ile yüzde beş arasında ortalama yaptığını, bu orandan sapmasının gayri muhtemel olduğunu tahmin etmektedir. Fakat argümanının pek çok parçasında, yatırımcıların, bu getirileri, stratejik risk almanın sonucu olmaktan ziyade, sadece zamanın geçmesiyle, otomatik olarak elde edeceğini varsayar gözükmektedir. Getiri oranının

daha doğru bir resmi riski (tabloya) ekleyecek ve sermaye stokunun her yıl genel olarak büyümesine rağmen, ani tersine dönmelerin ve kaymaların kaçınılmaz olduğu gerçeğini hesaba katacaktır. Piketty tekrar tekrar modeline uygun vasıfları ve müracaatları dile getirmekte, fakat onun analizi ve siyasal tavsiyeleri yine de, en azından barışçıl şartlar altında diğer ekonomik değişkenleri gayet gölgede bırakmak durumuna ulaşacak, büyüyen, homojen bir su kabarcığı (*blob*) olarak sermaye nosyonunu yansıtmakta.

Dahası, insan Piketty'nin sisli getiri oranı tanımını gözden kaçırsa bile, onun, oranın, insan onu nasıl tanımlarsa tanımlasın, muhtemelen ekonominin büyüme oranından daha yüksek olacağına güvenini paylaşmak zordur. Normal olarak, iktisatçılar, sermayenin getiri oranının, yatırımcılar daha fazla sermaye topladıkça, en kârlı yatırım fırsatları ilk (en başta) ele geçirildiği için azalmakta olduğunu düşünürler. Fakat, Piketty'nin modelinde, kârlı denizaşırı yatırımlar ve süper zenginlerin büyüyen finansal sofistikasyonu sermaye getirilerini daimî olarak yükseklerde tutar. Daha sıkıcı gerçek çoğu sermayenin ana vatanında kalması ve seçilmiş borsaları rastgele vurarak zor zamanlar yaşamasıdır. Bu sebeplerle, sermaye gelirlerinin geleceği Piketty'nin ileri sürdüğünden çok daha az cazip görünmektedir.

Ricardo Fazlası (*Redux*)

Piketty, bir bakıma, İngiliz iktisatçı David Ricardo'nun çalışmasını güncelledi; Ricardo, daha az verimli topraklar ile daha çok verimli topraklar arasındaki değer farkı avantajından yararlanmakla kazanılan gelirolarak tanımladığı, "rant" adını verdiği şeyin gücünü teşhis etmişti. Ricardo'nun modelinde, rant -azalan getirilerden etkilenmeyen gelir türü -hemen her şeyi yuttu, bu, Ricardo'nun toprak sahiplerinin ekonomiye domine etme durumuna gelecek olmasından korkmasının sebebiydi.

Şüphesiz, Ricardo'nun zamanından beridir, toprağın nispi ekonomik önemi azaldı ve Ricardo'nun korkusu artık yersiz görünmektedir. Yirminci Asır boyunca, diğer iktisatçılar -meselâ Hayek ve Avusturya Okulu adı verilen ekole bağlı diğer düşünürler -müstakbel ekonomik sonuçlar gelecek müteşebbisler tarafından yaratılan dinamik ve öngörülemez fırsatlarla dayanacağından, hangi üretim faktörlerinin en sağlam getirileri sağlayacağını öngörmek hemen hemen imkânsızdır. Bu anlamda, Piketty bir modern zamanlar Ricardo'su gibidir, bir varlığın uzun vadedeki önemini çok fazla abartmaktadır: Yani, varlıkların bugün sahip olduğu sofistike ortak (*equity*) sermaye.

Piketty'nin miras alınan servetle ilgili endişesi de yersiz görünmektedir. Durağan bir rantiyeciler sınıfı yaratmaktan uzak, büyüyen sermaye zenginliği finansal elitlerin hayli dinamik bir sirkülasyonuna (tedavülüne) izin vermiştir. Bugün Rockefeller, Carneige ve Ford ailelerinin servetleri çok dağılmıştır ve bu varlıkların sahipleri) ABD'yi idare etmekte veya finansal sıralamalarda Bill Gates veya Warren Buffett ile yarışmakta değildir. Gates'in vârisleri muhtemelen milyarları miras alacaklardır, fakat, büyük bir ihtimâlle, onların servetleri, çoğu milyoner ailelerden gelmeyecek müstakbel mucitlerin ve hünerli iş adamlarının servetleri tarafından aşılacaktır.

Kesin olarak, ultra-elitlerin alanı dışında, ABD hayata kimin önde başladığındaki haksızlıktan sıkıntı çekmektedir ve yukarı doğru hareketliliğin eksikliği düşük-gelirli Amerikalıların şanslarını (geleceklerini) derinden etkilemektedir. Yine de belirli göçmen grupların başarısı mobilitede kültürel faktörlerin sermaye-gelir oranının (*capital-to-income*) oynadığından daha önemli bir rol oynadığını göstermektedir, çünkü bu grupların çocukları ve torunları, onların ataları birikimli servetler bakımından fazla bir şeyleri olmadan gelmiş olsalar da, sosyo-ekonomik olarak daha fazla ilerlemeye meyletmektedir.

Keza, birçok servet biriktiricilerin varlıklarını asla tam olarak çeşitlendirmedeğini, hatta böyle yapmaya bile yaklaşmadığını not etmeye değer. Meselâ, Gates, hâlâ birçok Microsoft hissesine sahiptir –belki kontrol arzusundan, belki ortaklaşa kurduğu şirkete hissî bağlılıktan veya belki sadece aşırı iyimserlikten. Sebepi ne olursa olsun, zamanla, böyle finansal çıkar temerküzleri, zenginlerin hızla ağır kayıplar yaşamalarını mümkün kılmak suretiyle, elitlerin sirkülasyonunu hızlandırmaktadır.

Ve sonunda, en başarılı şirketler bile bir gün başarısız düşecek ve sahip oldukları düşünülen servet dağılacaktır. Çok uzun vadede, en önemli kazançlar ileri görüşlü ve (yatırımlarını) tam olarak çeşitlendirmeye yetecek kadar rasyonel kurumlar tarafından toplanacaktır. Piketty'nin tartıştığı üzere, bu kategori önemli ABD üniversitelerini kapsar ve zirvedeki üniversiteler listesi uzun zamandır fazla değişmedi. Gerçekten, Harvard ve diğer elit üniversiteler çağdaş dönemin gerçek rantçıları olarak belirlemektedir, 2008 yılı itibarıyla zirvedeki 800 ABD üniversitesi ve koleji 400 milyar dolarlık bir varlık toplamını idare etmektedir.

Çok İyi Yapmak, Sonra İyi Yapmak

Piketty rantiyerlerin yavaşlığından ve tembelliğinden korkmakta, fakat statik servet blokları olarak görülebilecekler dinamik randımanı artırmak için çok şey yaptı. Piketty'nin kendi kitabı Harvard University Press'in bir yan dalı olan Belknap Press tarafından yayınlandı. Belknap Press başlangıç fonunu Bankers Trust'ın başkan yardımcısı olan babasından epeyce miktarda para miras alan mimar ve tarihçi Waldron Phoenix Belknap, Jr. tarafından 1949'da yapılan bağışla almıştı. (Yan yayınevi- marka daha sonra Belknap'un annesinden bir bağışla takviye edildi). Ve Piketty'nin ülkesi Fransa'yı düşünün, Fransa'da, diğerleri yanında Corot, Delacroix, Courbet, Monet, Degas, Cezanne ve Toulouse-Lautrec gibi gibi ressamlar ve Baudelaire, Flaubert, Verlaine ve Proust gibi yazarlar dâhil pek çok sanatçı sanatlarını ilerletmek için bağışlara veya aile desteğine dayandı.

Bu isimlerin kaç tanesinin 19. Yüzyıl'dan seslendiğine de dikkat edin. Piketty nispeten düşük bir sermaye-geliri oranına sempati duymakta. Fakat, 19. Asır, yüzyılın yüksek sermaye-geliri oranlarıyla, Avrupa tarihinin en dinamik periyotlarından biriydi. Servet stokları yaratıcıları pazaryerinin acil (*immediate*) taleplerinden özgürleştirerek ve onların hayallerini keşfetmesine müsaade ederek, gelecek nesillerin hayatını zenginleştirecek şekilde, icadı teşvik etti.

Piketty'nin sermaye-geliri üzerindeki odaklanması asil ve değerli. Fakat Piketty'nin kitabı bu oranın önemli olduğunu veya önemli sosyal değişiklikleri anlamada anahtar olarak hizmet görmekte yeterince ifşa edici olduğunu ikna edici biçimde göstermemekte. Eğer servet gelire nispetle yükselmeye devam ederse, fakat maaşlar da yükselmekteyse, çoğu insan mutlu olacaktır. Şüphesiz, geride kalan birkaç on yılda, birçok gelişmiş ülkede, ABD dâhil, medyan ücretler durgun oldu. Fakat, o zaman asıl mesele –servet değil –ücretlerdir. Yüksek bir sermaye-geliri oranı ücretleri bastıran bir faktör olabilir, fakat bu faktör çok merkezî görünmemektedir –ve Piketty öyle olduğunu iddia etmemekte, öyle olduğunu çok daha az göstermekte.

Başka iki faktör (bu bakımdan) çok daha önemli olduğunu ispatlamıştır: Teknik bilgiye ve bilgisayar becerilerine sahip olanları ödüllendiren bir global emek pazarı yaratmış olan geçmiş birkaç on yılda ortaya çıkan teknolojik değişiklikler ve deniz aşırı yerlerden, özellikle Çin'den, düşük-vasıflı işler için emek gücü rekabeti. Piketty bu iki meseleyi tartışmakta fakat onları öne çıkarmaktan ziyade yan tarafta bırakmakta.

Şüphesiz, gelir ve servet eşitsizlikleri dünyanın gelişmiş ülkelerinin çoğunda yükseldi ve bu süreçler yakın gelecekte devam edecek ve muhteme-

len yoğunlaşacak. Fakat, bir bütün olarak dünya için, daha ziyade Çin'in ve Hindistan'ın ekonomik yükselmesi sayesinde, birkaç on yıldır düşmektedir. Bu ülkelerdeki ekonomik büyüme, kısmen, belli bir dereceye kadar kendileri Batı'daki sermaye birikimi tarafından ilham verilen ve mümkün kılınan, ekonomik liberalizasyon politikalarına dayandı. Savaş sonrası dönemin nispi global barışı zengin ülkelerde eşitsizliği beslemiş olabilir, fakat o aynı zamanda daha fakir ülkelerde ekonomik reformun ve ekonomik fırsatın yolunu da açtı. Komünizmin, savaşın ve sivil çatışmanın sonucu olmuş olması bir tesadüf değildir.

Vergici

Kitabın, Piketty'nin politika önerilerini kapsayan son bölümleri, analitik olmaktan çok ideolojik. Bu bölümlerde, Piketty'nin ön kabulleri bazı savunulmaz mütalaalara yol açmakta. Piketty'nin ana önerisi, bireysel servet üzerinde, her servet varlığı türünü kapsayacak şekilde tanımlanmış, bir müterakkî gelir vergisi tesis etmeye yönelik kapsayıcı bir uluslararası anlaşmadır. Piketty bunun bir "ütöpik fikir" olduğunu kabul etmekte fakat probleme mümkün en iyi çözüm olduğunda ısrar etmekte. Kesin sayıları evirip çevirmekte fakat 200 bin euronun altındaki servetin %0.1, 200 bin euro ile 1 milyon euro arasındaki servetin %0.5, 1 milyon euro ile 5 milyon euro arasındaki servetin %1 ve 5 milyondan fazla servetin %2 vergilendirilmesini teklif etmekte.

Piketty, böyle bir planın aşikâr siyasî gerçekleştirilemezliğini kabul etmesine rağmen, pratik zorluklar, çarpıtıcı etkiler ve kaçınılmaz olarak ekonomide gayet yoğun devlet kontrolüne refakat edecek istismar potansiyeli hakkında hiçbir şey söylememekte. Böylesine gaspçı bir rejimin kısa vadede emek arzına zarar vermeyeceğinin kanıtı olarak daha önce akademik eserlerde yayınlamış olduğu tahminleri göstermekte. Fakat, uzun vadede, bu seviyedeki vergilerin beşerî sermayeye yatırımları ve yeni işlerin kurulmasını azaltacağı gerçeğini ihmâl etmekte. Kendisinin azalmayan sermaye gelirlerinin gücüyle ilgili tezinin bir hayatî implikasyonunu da kabul etmemekte (görmemekte): Eğer sermaye, Piketty'nin iddia ettiği gibi, azalan getirilerden kaçınabilecek kadar dinamik ve mobilse, o zaman, muhtemelen, vergilendirilmekten de kaçınacaktır, ki bunun anlamı vergi varidatı için arayışın başka bir yere kaydırılmak mecburiyetinde olacak olması ve hükümetlerin zenginleri yolmanın gerçekten işe yaramadığını (yapılamadığını) bulacak olasıdır. Piketty böylesine çok servet dağıtımından ve ekonominin politik kontrolünden çıkacak diğer problemleri de ihmal etmektedir ve kitap Piketty'nin pratik politikayla bağlantısızlığından muzdarip olmaktadır –onun Paris'in sol kanat

entelektüel muhitlerde duruşunu engellemeyebilecek fakat daha geniş global ekonomik ve politik realitelerle karşılaştığında daha naif görünen bir durum olarak, kitabın belki de en ifşa edici satırında, 42 yaşındaki Piketty, 25 yaşından beridir, “birkaç kısa gezi hariç”, Paris’ten ayrılmadığını yazıyor. Belki de başka yerlerdeki şartlarla ve siyasetle muhatap olmanın eksikliği Piketty’nin aşağıdaki satırları doğrudan yazmasına müsaade etmektedir: “Kamu finansmanını millî gelirin üçte ikisi ile dörtte üçü arasında etkin şekilde organize etmeyi öğrenebilmemizden önce –ki bu onun vergi planının pratik etkisi olacaktır –mevcut kamu sektörünün organizasyonunu ve işleyişini geliştirmek iyi olacaktır”. Gerçekten öyle olacaktır. Fakat Piketty, aşılınmış çocukların kaydıyla ilgilenen dairenin kurulmasıyla veya köpeklerle ilgilenen dairenin genişletilmesiyle kıyaslanabilir sırf bir mühendislik problemi gibi görünen dev bir reform projesi inşa etmekte.

Daha kötüsü, Piketty, diğerleri yanında iktisatçı Barry Eichengreen tarafından çok ayrıntılı biçimde incelenmiş olan, kendisinin desteklediği türden servet vergisinin fiilî tarihiyle uğraşmamakta. Tarihi olarak, böyle vergiler, yüksek muhalefetle karşılaşarak ve varidat üretme anlamında mütevazı derecede başarılı olarak, uygulandı çünkü potansiyel olarak vergilendirilebilir kaynaklar genellikle offshore sığınaklarda yığılır veya paravan şirketlerde ve fonlarda gizlenir. Ve hükümetler –diyelim ki, mahallî, yavaş evrimine zıt olarak –hızla önemli servet vergileri empoze ettiği zaman, bu politikalara ufalanan ekonomiler ve politik istikrarsızlık tarafından eşlik edilmiştir.

Avrupa Birliği’ndeki son servet-vergisi rejimleri bu genel kurala bir istisna teşkil etmemektedir. 2011’de İtalya gayrimenkul üzerine bir senet vergisi koydu, fakat Roma, mevcut hükümet geçen yıl seçimlerde, kısmen vergi planından duyulan kamu tatminsizliğinden dolayı bir büyük yenilgi yaşayınca, plandan vazgeçti. Geçen yıl Kıbrıs Cumhuriyeti banka mevduatlarına eşit bir vergi bindirdi, bu yalnızca, tersi olmaktan ziyade, adanın ekonomik problemlerine katkıda bulundu.

Basit gerçek, ağır servet vergilerinin başarılı ve müreffeh bir kapitalist demokrasi tarafından gerektirilen normlara ve pratiklere iyi uymadığıdır. En başarılı vatandaşları için güçlü legal, siyasal ve kurumsal saygı ve destekten başka bir şeye dayanan iyi işleyen toplumlar bulmak zordur. Piketty’nin politika önerilerinin en temel problemleri burada yatmaktadır. Onun kitabının en iyi parçaları, kontrolsüz bırakıldığında sermayenin kaçınılmaz olarak çok fazla güç kazanacağını ileri sürmektedir –ancak buna rağmen hükümetlerin ve politikacıların her nasılsa aynı dinamikten masun olduğuna inanır görünüyor.

Eşitsizliği azaltmak için daha makul ve pratik bir politika, Piketty'nin tartıştığı fakat savunmadığı daha egemen servet fonları kurma, hayır işlerine ayrılamayacak kâr olmayan (*noncharitable nonprofits*) vergi tenzilleri (*deductions*), daha fazla ev inşaatını teşvik edecek ve San Fransisco ve, evet, Paris gibi şehirlerde yaşamayı daha kolay ve daha ucuz kılacak şekilde şehir gelişmesini deregüle etmek ve imar kanunlarını gevşetmek, genç insanlara daha fazla fırsat bursları/bağışları (*grants*) sunmak ve eğitimi geliştirmek çağrıları olacaktır. Bir ekonomide daha fazla değer yaratmak, eşitsizliğin zararlı etkileriyle mücadele için servet yeniden dağıtımından daha fazlasını yapacaktır.